

Володарі півночі. Володарі півночі

КУПИТИ

Про книгу

Укотре зневажений скупим та невдячним королем Альфредом, спраглий до пригод і слави войовник Утред відправляється на північ помститися своєму заклятому ворогу К'яртану Жорсткому. Одначе плани його порушує громадянська війна, що несподівано спалахнула в Нортумбрії, де за владу борються три могутні претенденти.

БЕРНАРД КОРНВЕЛЛ

ВОЛОДАРИ ПІВНОЧІ

БЕСТСЕЛЕР THE NEW YORK TIMES

Бернард Корнвелл

ВОЛОДАРИ ПІВНОЧІ. Книга 3

Серія «Саксонські хроніки».

Оригінальна назва: THE LORDS OF THE NORTH.

Усі права застережено.

Укотре зневажений скупим та невдячним королем Альфредом, спраглий до пригод і слави войовник Утред відправляється на північ помститися своєму залятому ворогу К'яртану Жорсткому. Однак плани його порушує громадянська війна, що несподівано спалахнула в Нортумбрії, де за владу борються три могутні претенденти. Кожному з них задля вдоволення власних амбіцій конче необхідний Утред, а невблаганна доля підготувала йому безліч нових підступів.

LORDS OF THE NORTH

© Bernard Cornwell, 2006

© Превір Б. В., переклад, 2023

© Белякова А. В., обкл., 2023

© ТОВ Видавництво «Ранок», 2023

Частина перша

Король-невільник

Я шукав темряви. Тієї літньої ночі, раз по раз визираючи з-за хмар і неабияк дратуючи мене, у небі ясно світив півмісяць. Мені ж була потрібна темрява.

Я виніс два шкіряні мішки на пагорок, що позначав північну межу мого хутора. Мій хутір. Він називався Фіфгідан. Ним король Альфред винагородив мене за службу при Етандуні, де на довгому зеленому пагорбі ми розбили данське військо. Це була битва стін щитів, і в ній Альфред відновив свою владу, розбив данів і вберіг Вессекс. Смію зауважити, що мій внесок у ту перемогу був чи не найбільший. Я втратив жінку й товариша, був поранений списом у ногу — і в нагороду за все це отримав від Альфреда Фіфгідан.

П'ять Шкур. Ось що значить ця назва. П'ять Шкур! Тих земель заледве вистачає на утримання чотирьох невільницьких родин, що обробляють поля, стрижуть овець і ловлять рибу в річці Кенет. Інші вояки здобули величезні угіддя, церкві перепали багаті ліси й пасовиська, а мені — П'ять Шкур! Я ненавидів Альфреда — жалюгідного, богомільного, котрий не довіряв мені, бо я північна нехристь. Я повернув йому королівство в битві при Етандуні, а за це він дарував мені Фіфгідан. Негідник.

Тож я виніс мішки на приземкуватий пагорок, поскубаний вівцями. Скрізь на ньому лежали величезні сірі брили, котрі відсвічували білим світлом, коли з-за подертих хмар виглядав місяць. Я присів біля одної з них, біля мене схилилася Гільда.

Це була моя тодішня коханка. Раніше вона служила черницею в Сіппангамі, а тоді місто захопили дани і зробили з неї своєю хвойду. Тепер же вона була зі мною. Інколи я чув уночі, як вона молиться, і молитви ті були сповнені сліз та відчаю. І хоч я розумів, що рано чи пізно вона повернеться до свого бога, та в ті дні я був її розрадою.

— Чого чекаєш? — спитала вона.

Я приклав палець до губ, наказуючи мовчати. Вона дивилася на мене. Мала видовжене обличчя, великі очі, а з-під хустки вибивалося золотисте волосся. Я вважав, що дорога в черниці їй уже навіки закрыта, проте Альфред, звісна річ, хотів, аби вона повернулася в монастир. Власне, через це я й дозволив їй залишитись зі мною: щоб подратувати його, негідника.

Я чекав, бо хотів упевнитися, що за нами не стежать. Втім, це було малоімовірно, адже народ не виходить з дому серед ночі, коли світом бродять нічні почвари. Гільда трималася за свій хрест, але мені в темряві було добре. Ще змалку я навчився любити ніч. Я скедугенган, бродяча тінь, істота, яку всі бояться.

Вичекавши, аж доки переконався, що крім нас на пагорку нікого немає, я витяг Осине Жало — свій кинджал, вирізав із землі шмат дерну й поклав біля себе. Відтак заходився копати яму, складаючи землю на свій плащ. З кожним ударом лезо натикалося на крейду й камінці, і я знав, що покоцаю Осине Жало, та не зупинявся, доки не вирив ямку завглибшки з дитячу могилку. Туди ми поскладали мішки, в яких зберігався мій скарб: золото, срібло — все багатство, яким я не хотів обтяжувати себе. Тепер мої статки склалися з п'яти шкур, двох клинків, кольчуги, щита, шолома, коня і кістлявої черниці, а от вояків для оборони скарбу я не мав, тому вирішив надійно заховати його. Залишивши собі зовсім трохи срібняків, решту я склав у яму, засипав землею, як слід утрамбував і прикрив дерном. Дочекавшись, коли з-за хмари впливе місяць, я огледів долину й запам'ятав місце сховку, відмітивши його про себе за навколишніми валунами. Одного дня, коли в мене будуть списи для захисту свого скарбу, я повернусь по нього.

Гільда кинула погляд на сховок.

— Альфред каже, ти мусиш лишатися тут, — сказала вона.

— Хай краще в горло собі насчить, — огризнувся я. — Сподіваюсь, той негідник похлинеться і хоч так здохне.

Незабаром король мав померти, бо він був дуже слабкий. Мав лише двадцять дев'ять літ віку — на вісім більше від мене, — та виглядав на всі п'ятдесят, тому я, як і багато хто, вважав, що йому лишилося не більше двох-трьох років. Він весь час як не тримався за болючий живіт, так біг до нужника або дрижав, як у пропасниці.

Гільда торкнулася дерну зверх сховку.

— Це означає, що ми повертаємось до Вессексу? — спитала вона.

— Це означає, — відказав я, — що ніхто не подорожує серед ворогів зі своїм скарбом. Залишити його тут — надійніше. А як будемо живі, заберемо.

Вона не відповіла. Ми віднесли землю, що лишилася на моєму плащі, до річки й висипали у воду. А зранку взяли коней і подалися на схід. Ми прямували до Лундена, бо звідти беруть початок усі дороги.

Туди мене вела доля. Це був рік 878-й, мені був двадцять один, і я вірив, що своїм мечем здобуду цілий світ. Я був Утрedom Беббанбурзьким, чоловіком, що вбив Одду Лотброксона біля моря і скинув із сідла Свейна Білокінного при Етандуні. Це я повернув Альфредові королівство, але так його ненавидів, що вирішив відвернутися від короля. Мій меч торував шлях, яким я мав намір повернутись додому. Я їхав на північ.

Лунден — найбільше місто у всій Британії. Мені завжди подобались його приземкуваті будинки й людні вулички, проте ми з Гільдою провели там лише два дні. Зупинилися в саксонській таверні в новому місті, на захід від ветхого римського муру. У ті часи місто належало Мерсії, тому там стояв данський гарнізон. У пивницях було повно купців, чужоземців і моряків. Був серед того люду й торговець на ім'я Торкільд, котрий згодився провезти нас у Нортумбрію. Йому я назвався Рагнарсоном, і він хоч мені й не повірив, але допитуватися не став — погодився лише підвезти нас за два срібняки й мою допомогу на веслах. Я був саксом, вихованим серед данів, тому розмовляв по-їхньому. Мабуть, через те Торкільд сприйняв мене за дана. Мої блискучий шолом, кольчуга і два мечі вказували на те, що я воїн — як він, либонь, припустив, утікач із розбитої армії. Але яка різниця? Йому були потрібні веслярі. Деякі купці садять на весла лише рабів, проте Торкільд вважав, що від тих самі клопоти, тому наймав на цю роботу вільних людей.

Ми вирушили з відпливом. Наш трюм був повний тканин, франкської олії, бобрових шкур, добрих сідел і шкіряних мішків із дорогими кумином та гірчицею. Тільки-но ми відпливли від міста і зайшли в гирло Темсу, як опинилися в Східній Англії, проте самого королівства майже не бачили, бо вже в першу ніч з моря натягло густючого туману, котрий завис над річкою на кілька днів. У деякі ранки ми взагалі не могли висунутися зі стоянки, а коли трохи розпогоджувалось — трималися ближче до берега. Дістатися додому морем я вирішив, бо вважав, що так буде швидше, та натомість миля за милею ми заледве просувалися в непроглядній імлі серед плутаних берегів і приток, борючись із підступною течією. Щоночі ставали на стоянку, знаходячи, де кинути якір чи прив'язати судно, а одного разу

провели цілий тиждень серед якогось забутого богами східноанглійського болота, бо на носі відірвалася дошка, а швидко вичерпувати воду було важко, тож довелося витягати корабель на берег для ремонту. Поки залатали борт, погода покращилася, туман відійшов, на морі заблискотіло сонце, і ми нарешті знову повеслували на північ — щоправда, досі стаючи на ночівлі. Дорогою помітили з десяток кораблів. Усі були довші й вужчі за Торкільдів — данські військові судна, що прямували на північ. Я подумав, що то дезертири з розбитого війська Гутрума, котрі повертаються додому, в Данію, а може, й у Фрізію чи кудись, де збагатитися легше, ніж в Альфредовому Вессексі.

Торкільд був високим понурим чолов'ягою, десь тридцяти п'яти років віку, як він сам гадав. Сиве волосся він заплітав у коси, котрі довгими мотузками звисали йому аж до пояса, а на руках не носив браслетів — ознаки вояка.

— Я ніколи не був воїном, — зізнався він мені якось. — Мене виростили купцем, ним я завжди й був. А після моєї смерті купцем стане мій син.

— Ти живеш в Еофервіку? — спитав я.

— У Лундені. Але в Еофервіку тримаю товар. Там продають чудові руна.

— Там досі править Ріксіг?

Він похитав головою:

— Уже два роки як Ріксіга немає в живих. Тепер на престолі сидить Егберт.

— Коли я був ще малий, в Еофервіку був король Егберт.

— А це його син. Або онук. А може, й небіж. Хай там як, а він сакс.

— А хто справжній володар Нортумбрії?

— Звичайно, ми, — відказав він, маючи на увазі данів.

У завойованих королівствах дани часто садовили на престол своїх ручних правителів-саксів, тому ким би не був той Егберт, реальної влади він не мав. Завдяки ньому данські загарбники створювали видимість законності свого панування там. Справжнім володарем тих країв був ярл Іварр, котрому належала більша частина земель навколо міста.

— Це Іварр Іварсон, — гордовито сказав мені Торнкільд, — син Івара Лотброксона.

— Я знав Івара Лотброксона, — відповів я.

Навряд чи Торкільд повірив мені, але я казав правду. Івар Лотброксон був безстрашним воїном, худим, як той кістяк, зате нестримним і лютим. А ще він дружив із ярлом Раґнаром, котрий виховав мене, а братом його був Убба, якого я вбив біля моря.

— Іварр — ось головна сила Нортумбрії, — провадив Торкільд. — Але тільки до долини Війру, де править К'яртан. — Промовивши К'яртанове ім'я, Торкільд узявся за свій молот Тора. — Тепер його кличуть К'яртаном Жорстоким, — додав він. — А син його — то ще гірше.

— Свен, — огидливо промовив я.

Я знав К'яртана і Свена. Вони були моїми ворогами.

— Свен Одноокий, — відказав Торкільд, скривився і ще раз узявся за амулет, наче хотів захиститися від зла, що чаїлося в тих іменах. — А на північ од них править Ельфрік Беббанбурзький.

Того чоловіка я також знав. Ельфрік Беббанбурзький був моїм дядьком, котрий вкрав у мене мою землю, та я вдав, ніби його ім'я мені не знайоме.

— Ельфрік? — перепитав я. — Також сакс?

— Сакс, — підтвердив Торкільд. — Але його замок надто міцний для нас, — додав він, мовби пояснюючи, чому в Нортумбрії дозволили залишитися саксонському володареві. — Та й він нас не зачіпає.

— Дружить з данами?

— Він не ворог, — відказав купець. — Отже, найбільші тамтешні володарі — Іварр, К'яртан і Ельфрік. А далі, за горами, там Кумбраленд. Нікому не відомо, що там діється. — Це він казав про західний берег Нортумбрії, котрий виходив в Ірландське море. — Колись у Кумбраленді був великий данський повелитель, Гардікнутт його звали. Але я чув, що його вбили в усьобицях. Тож що там робиться зараз — невідомо, — стенув він плечима.

Отака була вона, Нортумбрія: королівство трьох володарів-суперників, жоден з яких не мав причини любити мене, а двоє ще й прагнули моєї смерті. Та попри все, це був мій дім і я мав сповнити там певний обов'язок, через що і прямував туди.

Цим обов'язком була кровна помста. Почалося все п'ять років тому, коли К'яртан серед ночі привів своїх людей до маєтку ярла Раґнара.

Вони спалили будинок і вирізали всіх, хто намагався врятуватися з вогню. Раґнар виростив мене, я любив його як рідного батька, тож мусив помститися за його смерть. Він мав сина, також Раґнара, котрий був моїм другом, проте Раґнар Молодший не міг помститися К'яртану, бо нині перебував у вессекському полоні. Тому я вирішив піти на північ, відшукати К'яртана і вбити його. А разом з ним — порішити його сина Свена Одноокого, що зробив із Раґнарової доньки свою бранку. Чи жива досі Тира? Цього я не знав. Мені важило тоді лише те, що я заприсягнувся помстити смерть Раґнара Старшого. Сидячи в Торкільда на веслах, я інколи думав, що чиню нерозумно, повертаючись додому, бо в Нортумбрії безліч моїх ворогів, проте мене вела доля, тож коли ми звернули в широке гирло річки Гумбер, в горлі мені став клубок.

Дивитися там не було на що, крім наполовину схованого за пеленою дощу низького болотистого берега, порослого вербами, які позначали невидимі потічки, а також клаптів водоростей на сірій воді. Та ця річка вела до Нортумбрії, і в ту мить я нарешті збагнув, що чиню правильно. Мій дім тут, а не в багатому на родючі ґрунти рівнинному Вессексі. Та земля окультурена, загнана під ярмо королем і церквою, зате тут у холодному повітрі вільно ширяли дикі гуси.

— Оце тут ти живеш? — спитала Гільда, щойно з обох боків нас обступили береги.

— Моя земля далі на північ, — відповів я. — Он там Мерсія, — показав я на південний берег річки, — а он — Нортумбрія, — показав у протилежний бік. — Вона пролягає аж до земель дикунів.

— Дикунів?

— Шотландців, — відказав я, сплюнувши.

До приходу данів нашими головними ворогами були шотландці, котрі постійно набігали на наші південні кордони. Проте, як і нас, їх притисли нормани, тому загроза від них зменшилась, хоч і не зникла.

Ми гребли Узом, співаючи в такт веслам, несучись під вербами і вільхами повз долини й ліси, і Торкільд, коли ми зайшли в Нортумбрію, зняв із носа корабля собачу голову, щоб вона не відлякувала духів землі. Того-таки вечора під низьким небом ми прибули в Еофервік — головне місто Нортумбрії, місце, де вбили мого батька і я осиротів, а тоді зустрів Раґнара Старшого, котрий виховав мене і прищепив любов до данів.

На підході до міста я вже не гріб, бо весь день до того сидів на веслах і Торкільд дав мені перепочити. Я стояв на носі судна, дивлячись, як над хатами куриться дим. Провівши поглядом уздовж річки, побачив перший труп. Це був хлопчик десяти-одинадцяти років, голий, у самій ганчірці на стегнах. Він плив з перерізаною горлянкою, хоча кров з рани більше не текла, адже води Узу вимили її всю. Довге волосся колихалось у воді, наче водорості.

Проминувши ще два тіла, ми нарешті підійшли достатньо близько і побачили людей на міському мурі. Їх там було безліч, усі зі списками, щитами. На причалі, пильно стежачи за нами, їх стояло ще більше: в кольчугах, з мечами наготові. Торкільд дав команду, підняли весла, і з них закрапотіла вода. Далі корабель понесла течія, і до мене долинули крики з міста.

Я повернувся додому.

Розділ перший

Останню сотню кроків Торкільд провів корабель за течією і причалив під вербою. Відтак зіскочив на берег, пришвартував мотузкою до стовбура, а тоді, сердито зиркнувши в бік вояків перед містом, поспішив назад на борт.

— Ти, — тицьнув на мене, — з'ясуй, що там коїться.

— Біда там коїться, — відказав я. — Нащо тобі подробиці?

— Хочу знати, чи все гаразд із моїм складом, — сказав він, тоді кивнув на чоловіків на березі: — А в них питати не хочу. Тому ходи розвідай ти.

Мене він обрав, бо я воїн, а ще — бо в разі моєї загибелі він нічого не втратить. Більшість його гребців уміли битися, та він завжди намагався оминати бій, адже різанина торгівлі не пара. Тим часом вартові вже прямували до нас. Їх було шестеро, але наближались вони дуже нерішуче, бо в Торкільда на борту перебувало вдвічі більше людей, до того ж озброєних списками й сокирами.

Я хутко натягнув кольчугу, дістав свій добрий вовкоголовий шолом, відібраний у данів біля берегів Вельсу, начепив Подих Змія й Осине Жало і, готовий до бою, недбало зіскочив на берег. Підсковзнувшись на слизькій траві, я, щоб не впасти, вхопився за кущ кропиви, обпікся, вилаявся й подерся до стежини. Тут я вже бував, бо це та сама долина, з якої мій батько вів атаку на Еофервік. Я натягнув шолом і гукнув Торкільду кинути мені щит. Він виконав моє прохання, і тільки я намірився рушати до шести чоловіків, котрі зупинилися й розглядали мене, як позаду зіскочила Гільда.

— Краще лишайся на борту, — сказав я їй.

— Без тебе не хочу, — відказала вона. В руках у неї була шкіряна торба з чистим одягом, ножем і точилом. — Хто вони? — спитала вона, киваючи на шістьох, котрі досі стояли за пів сотні кроків від нас, явно не поспішаючи скорочувати відстань.

— Зараз дізнаємося, — відповів я і витягнув Подих Змія.

Тіні лежали довгі, в сутінках над містом курився сіро-золотистий дим від вогнищ. До своїх гнізд повертались ворони, а здаля з пасовиська гнали доїти корів. Я рушив на шістку. На мені була кольчуга, я був озброєний щитом і двома клинками, мав на руках браслети, а на голові — шолом, вартий трьох добрих кольчуг. Налякані моїм виглядом, чоловіки збилися в купку. У всіх були мечі в руках, проте на шиях у двох я помітив хрести і зрозумів, що вони сакси.

— Коли вертаєш додому, — гукнув я їм англійською, — не очікуєш, що тебе стрічатимуть зі зброєю.

Двоє були старші, десь за тридцять, обидва бородаті, в кольчугах. Решта четверо були в шкіряних куртках, молодші — сімнадцяти-вісімнадцятирічні. У їхніх руках мечі виглядали зовсім незвично — як ото б у моїх виглядав плуг. Певно, вони сприйняли мене за дана, бо я зійшов з данського судна, і хоча точно знали, що вшістьох одного дана подужають, розуміли, що один данський воїн, з голови до п'ят у броні, встигне вбити щонайменше двох із них, перш ніж поляже сам, тому почувши, що я звертаюсь англійською, вони заспокоїлися. Щоправда, це й спантеличило їх.

— Хто ти? — спитав один зі старших.

Не відповідаючи, я далі сунув на них. Якщо вони вирішать нападати, мені доведеться безславно тікати або ж загинути, та я продовжував упевнено ступати, опустивши щита й черкаючи кінчиком Подиху Змія по траві. Мою мовчанку вони сприйняли за гординю, та насправді я не знав, що казати, оскільки міг назватись як завгодно, тільки не справжнім іменем: не хотів, аби К'яртан і мій дядько-зрадник знали про моє повернення в Нортумбрію. Одначе ім'я моє було відоме, тому мені кортіло налякати їх ним. На щастя, я вчасно спам'ятався.

— Я Стеапа Дефнаширський, — прорік я, а на випадок, якщо в Нортумбрії не знають Стеапиного імені, додав титул: — Той, хто відправив Свейна Білокінного в могилу.

Чоловік, котрий спитав, як мене звуть, виступив з гурту вперед.

— Той самий Стеапа, що служить Альфредові?

— Так і є.

— Лорде, — промовив він, опускаючи меч.

Один з юнаків узявся за хрест і впав навколішки. Третій сховав меч в піхви, решта за його прикладом вчинили так само.

— А ви хто такі? — спитався я.

— Ми служимо королю Еґберту, — озвався один зі старших.

— А мертві? — показав я на річку, де течія неспішно проносила ще одне тіло. — Хто вони такі?

— Дани, лорде.

— Ви вбиваєте данів?

— Така воля Божа, лорде, — відповів він.

Я показав на Торкільдів корабель:

— Той чоловік — дан, але він друг. Ви і його вб'єте?

— Ми знаємо Торкільда, лорде, — відповів чолов'яга. — Якщо він прийшов із миром, ми його не чіпатимемо.

— А мене? — натиснув я. — Що зробите зі мною?

— З вами захоче зустрітися король, лорде. Він винагородить вас за знищення данів.

— За оце знищення? — зневажливо спитав я, показуючи мечем на ще один труп, який несла річка.

— За звитягу над Ґутрумом, лорде. Адже це правда?

— Це правда, я був там, — відказав я, сховав Подих Змія й махнув до Торкільда.

Він відв'язав корабель і погріб проти течії. Я загукав до нього, розповідаючи, що Еґбертові сакси повстали проти данів, але ці люди пообіцяли не чіпати його, якщо він прийшов до них з миром.

— Як би ти вчинив на моєму місці? — прокричав у відповідь Торкільд. Його веслярі гребли несильно, аби корабель стояв проти течії рівно.

— Пішов би далі за течією, — погукав я данською, — пристав до вояків і чекав подальших вістей.

— А ти?

— А я залишусь тут, — відповів я.

Він попорпався в торбі й шпурнув щось до мене. Зблиснувши в присмерковому світлі, предмет упав між квітками жовтцю, що рясно вкривали долину.

— Це за твою пораду, — гукнув дан. — Довгих років життя тобі, ким би ти не був.

На цьому він розвернув свій корабель — незграбно, адже судно його вздовж було майже таке ж, як Уз ушир, одначе Торкільд таки зробив це, — і весла понесли його геть за течією і з мого життя.

Пізніше я довідався, що його склад розграбували, однорукого охоронця зарізали, а доньку згвалтували, тому моя порада вартувала більше одного срібняка, якого купець кинув мені.

— Ви відправили його геть? — розчаровано спитав у мене один з бороданів.

— Кажу ж вам, він друг. — Я нахилився, підібрав з трави шилінг і спитав: — А звідки ви знаєте про Альфредову перемогу?

— До нас приходив святий отець, лорде, — відповів чоловік. — Він і розповів.

— Святий отець?

— Із Вессексу, лорде. Прийшов аж із самого Вессексу й приніс нам звістку від короля Альфреда.

Я мав би здогадатися, що Альфред захоче поширити звістку про свою перемогу над Гутрумом по всій саксонській Англії. Виявилось, він розіслав священників скрізь, де мешкали сакси, й попи рознесли вість про звитягу у Вессексі, твердячи, що йому її дарував Господь зі святыми. Один з таких священників прийшов і в Еофервік, на день раніше за мене. Тоді й почалося безглуздя.

Сховавши рясу в торбу, священник верхи проїздив одне сакське обійстя за іншим, поступово просуваючись углиб захопленої данами Мерсії. Мерсійці всіляко допомагали йому в дорозі: щодня видавали свіжого коня і проводили повз великі данські укріплення, аж доки він не добувся до столиці Нортумбрії, принісши туди благу вість для короля Егберта, що західні сакси здолали велике військо данське. Та найбільше сколихнула нортумбрійських саксів заява про те, буцімто святий Кутберт являвся Альбертові в сні й повідав, як здобути звитягу. За легендою, король побачив той сон розгромної зими в Етелінґеу, куди купка саксів-утікачів сховалися від загарбників-данів. Байка про той сон гострою стрілою була націлена навмисне на Егбертових саксів, адже ніде на північ від Гумберу не шанують так високо нікого зі святих, як Кутберта. Кутберт був ідолом Нортумбрії, найсвятішим з християн, яких тільки бачив світ. У цих краях не було жодної побожної родини, котра б щоденно не молилась йому. Думка про те, що

славетний північний святий допоміг Вессексу здолати данів, розбурхала розум короля Егберта, як коса — гніздо куріпок. Безперечно, він мав підстави радіти Альфредовій перемозі й шкодувати, що його самого тримають на повідку дани, проте що він дійсно мав би зробити — це подякувати священнику за чудову новину, а тоді, щоб заткати його пельку, замкнути, як собаку, в буді. Замість того він наказав місцевому архієпископу Вульфгеру провести подячну службу в найбільшій церкві Еофервіка. Вульфгер був не дурень, тому зненацька зліг із лихоманкою й поїхав лікуватися за місто, але його місце в церкві зайняв інший святий отець — бовдур на ім'я Гротверд, котрий виступив з полум'яною проповіддю, в якій заявив, що святий Кутберт сам спустився з небес і повів вессекців до перемоги. Через цю дурнувату байку еофервікські сакси повірили, буцімто Бог і святий Кутберт звільнять від данів і їхню батьківщину. Так почалася різанина.

Все це мені розповіли дорогою до міста. Ще я дізнався, що в Еофервіку на той час залишилося менше сотні данських вояків, а решта з ярлом Іварром висунулись на північ дати відсіч шотландському війську, що перетнуло кордон. На живій пам'яті подібних набігів не ставалося, проте в південних шотландців з'явився новий король, котрий присягнувся зробити Еофервік своєю столицею, тому Іварр повів своє військо на північ провчити нахабу.

Іварр був істинним володарем південної Нортумбрії. Якби він побажав стати королем, його б ніхто не спинив, але йому було вигідніше мати на престолі поступливого сакса: так легше збирати данину, та й сакси мовчали. Сам же Іварр тим часом займався тим, що його рід умів найкраще, — воював. Він належав до Лотброків, котрі славилися тим, що їхні чоловіки не помирають у ліжку. Усі вони полягли в битвах зі зброєю в руках. Іваррів батько й один з дядьків загинули в Ірландії, а Убба, третій з братів Лотброксонів, упав від мого меча при Кінвіті. Тепер же Іварр, наймолодший представник войовничого роду, рушив на шотландців, присягнувшись привести їхнього короля в Еофервік у кайданах.

Я був переконаний, що жоден сакс при своєму розумі не зчинятиме заколоту проти Іварра, котрий, як і його батько, славився безжальністю, проте Альфредова перемога вкупі з байкою, буцімто їй посприяв святий Кутберт, розпалили в Еофервіку безумство. Підживив полум'я своїми проповідями отець Гротверд. Він запевняв, що святий

Кутберт із янгольським військом іде проганяти данів з Нортумбрії. Моє прибуття підкріпило це.

— Вас послав Господь, — приказували мої супровідники, гукаючи людям, що це я вбив Свейна.

Поки вузькими вуличками, залитими данською кров'ю, ми дійшли до палацу, за нами з Гільдою пхався вже чималий натовп.

Я бував в Егбертовому палаці й раніше. Це римська споруда з гарно обтесаного каменю. Черепичний дах, латаний почорнілою соломою, підпирали високі колони. На підлозі лежали плити, на яких колись красувалися зображення римських богів, але нині їх майже всі повиривали, а ті, що лишилися, застелили комишами, на яких були плями засохлої крові від учорашньої різанини. У великій залі смерділо, як у різницькій, і стояла кіптява від смолоскипів, що освітлювали її темний простір.

Новий король Егберт був старому небожем і успадкував дядькове хитре обличчя й примхливо викривлені уста. Він вийшов на узвишшя в дальньому кінці зали з переляканим виразом на лиці, в чому не було дивного, адже він чудово розумів, що Іваррові дани не пробачать йому веремію, яку зчинив навіжений Гротверд. Втім, оточення його неабияк перейнялося думкою, що Альфредова перемога віщує вигнання норманів, а моє прибуття сприйняли за ще один знак небес. Мене виштовхали наперед і прокричали королю звістку про мене. Егберт стояв спантеличений, та ще більше він знітився, коли на ім'я мене погукав голос, знайомий мені:

— Утреде! Утреде!

Мотнувши головою, я уздрів отця Віллібальда.

— Утреде! — ще раз радісно гукнув він.

Егберт глипнув на мене набурмосено, відтак перевів погляд на Віллібальда.

— Утреде! — знову повторив святий отець і, не звертаючи уваги на короля, кинувся на мене з розкритими обіймами.

Отець Віллібальд був добрим другом і чудовою людиною. Західний сакс, він колись служив капеланом на Альфредовому флоті, однак велінням долі став посланцем, котрий приніс нортумбрійським саксам благу вість із Етандуна.

Гамір у залі стишився, й Еґберт спробував поновити контроль над ситуацією.

— Тебе звуть... — промовив він, а тоді затнувся, збагнувши, що не знає мого імені.

— Стеапа! — озвався один з чоловіків, що привели нас у місто.

— Утред! — вигукнув Віллібальд, радісно сяючи очима.

— Я Утред Беббанбурзький, — зрештою зізнався я, неспроможний приховати обман.

— Він здолав Уббу Лотброксона! — додав Віллібальд і спробував підняти в повітря мою правицю на знак того, що я звияжець. — І звалив із коня Свейна Білокінного під Етандуном!

Я подумав, що вже за два дні К'яртан Жорстокий знатиме, що я повернувся в Нортумбрію, а за три про це довідається мій дядько Ельфрік. Мав би я хоч дрібку розуму, взяв би Гільду, пішов геть з того палацу і, як той архієпископ Вульфгер, чимшвидше подався з міста на південь.

— Ти був при Етандуні? — спитав у мене Еґберт.

— Так, мілорде.

— І що ж там було?

Вони вже чули розповідь про битву від отця Віллібальда, але то була попівська байка, щедро приправлена молитвами й чудесами. Я ж повідав їм те, що вони хотіли почути, — розповідь воїна про вбивство данів і криваву різанину, і весь цей час вигуками на хвалу Господу мене перебивав священник із хижими очицями, щетинистим волоссям і буйною бородою.

Я одразу збагнув, що це отець Гротверд, винуватець еофервікської різанини. Він був молодий, заледве старший од мене, проте мав потужний голос і вроджений авторитет, підсилений пристрасністю. З кожним вигуком він щедро розбризкував слину. Не встиг я доказати про те, як дани тікали від нас схилом з етандунської вершини, як Гротверд вискочив наперед і загукав у натовп:

— Це Утред! — штрикнув він мене пальцем між ребра. — Утред Нортумбрійський, Утред Беббанбурзький, убивця данів, воїн Господній, мечоносець Божий! Він прийшов до нас, як блаженний Кутберт, що явився Альфреду в часи поневірянь! Це знак від Всевишнього!

Народ загув, король налякався, а Гротверд, завжди готовий вибухнути палкою проповіддю, з піною на губах заходився змальовувати різанину, яку вони влаштують нортумбрійським данам.

Вислизнувши від Гротверда, я зайшов за поміст, схопив Віллібальда за загривок і потягнув у коридор до королівських покоїв.

— Ви бовдур! — гаркнув я на нього. — Дупоголовий бовдур! Безмозкий кавалок гівна, ось ви хто! Варто було б випустити вам кишки і згодувати свиням!

Віллібальд відкрив був рота, але миттю закрив і безпорадно зиркнув на мене.

— Дани скоро повернуться і заллють тут усе кров'ю, — налякав я його.

Він знову відкрив і закрив рота, але нічого не відповів.

— Тому раджу вам перетнути Уз і тікати звідси якнайдалі, — закінчив я.

— Але це правда, — вичавив нарешті він.

— Що правда?

— Що перемогу нам дарував святий Кутберт!

— Ніяка не правда! — не стримався я. — Це Альфредова вигадка. Чи ви дійсно думаєте, що в Етелінґеу йому являвся Кутберт? Чого ж він одразу не розповів про свій сон нам? Чому дочекався аж закінчення битви? — Я затнувся, а Віллібальд кречнув. — Він так довго чекав, бо нічого цього не було, — відповів я на власне питання.

— Але ж...

— Він усе вигадав! — проревів я. — Він хоче, щоб нортумбрійці долучилися до Вессексу в боротьбі з данами. Чи вам не ясно, що він просто хоче правити й Нортумбрією? І не тільки Нортумбрією. Не сумніваюся, до мерсійців він послав такого самого телепня, як ви, аби той розповідав їм, нібито котрийсь із їхніх святих являвся йому вві сні.

— Але це правда, — урвав мене Віллібальд, а коли я спантеличено зиркнув на нього, повів далі: — Так і було! Святий Кінегельм розмовляв з Альфредом в Етелінґеу. Він явився королю вві сні й сказав, що той переможе.

— Не було такого, — заледве стримуючись, прошипів я.

— Це правда! — не відступався священник. — Альфред сам мені розповів! Утрєде, це діяння Боже, справжнє диво.

Я схопив його за плечі й притиснув до стіни.

— Даю вам вибір, отче, — сказав я. — Або ви забираєтеся з Еофервіка до повернення данів, або нахиляєте голову набік.

— Що зробити? — спантеличився він.

— Нахиліть голову набік, — пояснив я, — і я бахну вас в одне вухо, щоб через друге з голови висипалися всі нісенітниці.

Та його ніщо не могло переконати. Віра у славу Господню, яку розпалила перемога при Етандуні й ще більше роздули брехні про святого Кутберта, охопила всю Нортумбрію, тож сердега Віллібальд щиро вірив, ніби стоїть на порозі великих змін.

Увечері влаштували скупий бенкет із солоним оселедцем, сиром, черствим хлібом та кислим елем, а отець Гротверд виступив зі ще однією палкою промовою, в якій стверджував, що Альфред Вессекський відправив мене, свого найкращого воїна, щоб я очолив оборону міста, і що на захист Еофервіка на землю спуститься небесний фірд. Віллібальд йому вірив і невпинно підтакував, вигукуючи похвали Богу, і тільки на другий день, коли місто оповили сіра мряка й густий туман, він почав сумніватись у скорому прибутті армії янголів.

Народ почав тікати. Містом поповзли чутки про данські загони на півночі. Гротверд продовжував молоти дурниці, водив вулицями процесію священників з мощами й корогвами, проте всі, хто мав клепку, нарешті збагнули: Іварр, скоріш за все, повернеться раніше, ніж із Божим військом їм явиться святий Кутберт. Егберт відправив по мене посланця зі звісткою, що король прагне розмови, та знаючи, що йому кінець, я нікуди не пішов. Егберту доведеться покладатися на власні сили.

А мені — на свої. Найперше я хотів від'їхати від міста якнайдалі, поки туди не повернувся Іварр. Вихід знайшовся в таверні «Мечі навхрест», біля північної брами. Там я зустрів дана на ім'я Болті, котрий уцілів у різанині, тому що був одружений із саксонкою і батьки дружини сховали його. Побачивши мене, він спитав, чи я часом не Утред Беббанбурзький.

— Це я.

Він сів навпроти мене, з повагою кивнув до Гільди і клацнув пальцями служниці, щоб та принесла елю. Це був пузатий, лисий

чолов'яга з подзьобаним віспою лицем, зламаним носом і переляканим поглядом. За спиною в нього стояло двоє його синів-напівсаксів. На око я прикинув, що одному з них десь двадцять, а другий має бути на п'ять років молодший. Обидва мали на поясі мечі, що явно спричиняло їм незручності.

— Я знав ярла Рагнара Старшого, — промовив Болті.

— І я знав, — відказав я. — А тебе не пригадую.

— Коли він востаннє плавав на «Вітряному змії», то купував у мене канати й весла, — відповів він.

— Ти його дурив? — спитав я зі смішком.

— Він мені подобався, — суворо заперечив дан.

— А я його любив, — відказав я. — Він був мені як батько.

— Я знаю, — погодився Болті. — Пам'ятаю тебе. — Він замовк, зиркнув на Гільду. — Ти був ще зовсім малий, — повів далі, переводячи погляд на мене. — З тобою ще було таке чорняве дівча.

— Значить, ти й справді мене бачив, — відповів я і тут же замовк, бо нам принесли ель.

П'ючи, я зауважив, що Болті хоч і дан, але на шиї носить хрест. Він помітив мій погляд.

— В Еофервіку, — сказав він, торкаючись хреста, — доводиться якось виживати. — Відтак відгорнув полу куртки й показав молот Тора, захищений під нею. — Вбивали переважно язичників, — пояснив.

Я дістав свій амулет з-під куртки.

— Багато данів тепер християни? — спитав я.

— Чимало, — понуро буркнув він. — Може, хочеш до елю якоїсь закуски?

— Я хочу знати, нащо я тобі здався, — відрізав я.

Він хотів утекти з міста, забрати свою дружину-саксонку, двох синів і двох доньок подалі від кривавої помсти, якої очікував. Для цього йому були необхідні воїни, котрі супроводили б його. Він кинув на мене розпачливий погляд, не здогадуючись, що я шукаю того самого.

— І куди ж ви підете? — спитав я.

— Точно не на захід, — здригнувшись, мовив він. — У Кумбраленді вирує різанина.

— У Кумбраленді завжди так, — зауважив я.

Кумбраленд — це частина Нортумбрії, що лежить за горами біля самого Ірландського моря, й на неї постійно набігають шотландці зі Страт-Клоти, нормани з Ірландії та брити з Вельсу. Дехто з данів оселився в Кумбраленді, проте для оборони земель від жорстоких набігів їх було замало.

— Я б повернувся в Данію, — сказав Болті, — але бойових кораблів тут не залишилось зовсім.

Єдиними суднами біля берегів Еофервіка були саксонські торговельні, тож навіть якби хтось із купців наважився вирушити на них кудись, їх неодмінно перехоплять дани, котрі, безсумнівно, збирались на Гумбері.

— Тому? — підштовхнув його я.

— Тому планую йти на північ, — продовжив він, — і зустрітись з Іварром. Я заплачу тобі.

— Гадаєш, я зможу провести тебе через К'яртанові землі?

— Гадаю, що з Рагнарівим сином у мене більше шансів, ніж без, — зізнався він. — А почувши, що мене супроводжуєш ти, до нас пристануть люди.

Тож я дозволив йому заплатити собі, назвавши свою ціну: шістнадцять шилінгів, дві кобили й чорний жеребець. Почувши про останнього, Болті аж побілів. Коня вулицями водив чоловік, пропонуючи продати його, і Болті таки купив тварину, розваживши, що перспектива втекти з Еофервіка варта сорока шилінгів. Кінь був бойовий, тому не боявся шуму і покірно звертав куди треба від натиску коліном, завдяки чому вершник міг маневрувати, спокійно тримаючи в руках меч зі щитом. Тварину забрали в одного з убитих данів, тому не дивно, що клички ніхто не знав. Я назвав його Вітнер, що означає Мучитель. Кличка виявилася влучна, бо кобил він одразу не злюбив і постійно кусав їх.

Кобили призначалися для отця Віллібальда й Гільди. Я наказав священнику йти на південь, але він побоявся і захотів зостатися зі мною, тому на другий день після знайомства з Болті всі гуртом ми висунулися на північ римською дорогою. З нами вирушив загін з дюжини чоловік. Троє з них були дани, ще двоє — нормани, котрі врятувалися від Гротвердової різанини, решта ж — сакси, що тікали від Іваррової помсти. Всі мали з собою зброю, а Болті видав мені

грошей для платні їм. Давав я небагато — рівно стільки, щоб вистачало на їжу й ель, — однак їхня присутність відлякувала розбійників, котрі могли трапитися в дорозі.

Мені кортіло відправитися в Сюннінгтвейт, де володіли землями Рагнар та його послідовники, та я усвідомлював, що там майже нікого не залишилося, бо більшість вояків пішли за Рагнаром на південь. Дехто загинув під Етандуном, решта досі перебували з Гутрумом, котрий відвів своє розбите військо в Мерсію, уклав мир з Альфредом і навіть прийняв християнство, що, за словами Віллібальда, було істинним дивом. Отже, в Сюннінгтвейті вояків буде обмаль, і тут мені ніде шукати прихистку від дядькових убивчих амбіцій і К'яртанової ненависті. Так, не маючи чіткого плану на майбутнє, віддавшись на розсуд долі, я довірився Болті й погодився супроводити його до К'яртанових земель на півночі, що перетинали наш маршрут темною хмарою. Щоби пройти ті землі, необхідно було сплатити данину, і то чималу, — лише могутні воїни, як-от Іварр, чиї війська переважали К'яртанові, могли перетнути Віір безкоштовно.

— Ти можеш дозволити собі це, — піддражнив я Болті, бо його сини вели коней, навантажених мішками, що, я підозрював, були напхані монетами, загорнутими в ганчір'я, аби не дзвеніли.

— Ні, а то він захоче забрати моїх доньок, — відказав Болті.

Він мав доньок-близнючок дванадцяти чи тринадцяти років — якраз на виданні. Невисокі, пухкенькі, біляві, кирпаті й чисто однакові на вигляд.

— К'яртан часто так робить? — спитав я.

— Бере що схоче, — сердито буркнув Болті, — і страх як полюбляє молодих дівчат. Але мені здається, тебе він хоче більше.

— Звідки ти це взяв? — байдуже перепитав я.

— Чув, що кажуть люди, — відповів він. — Його син втратив око через тебе.

— Його син втратив око через те, що роздягав Рагнарову дочку, — пояснив я.

— Але він звинувачує тебе.

— Це правда, — погодився я.

Тоді ми були ще дітьми, проте дитячі рани з часом тільки наривають більше, тому я не мав сумніву, що Свен Одноокий залюбки

забрав би обидва моїх ока за одне своє.

Отож, просуваючись до Дангольма, ми звернули на захід, поміж пагорбів, щоб не зустрітися з К'яртановими людьми. Стояло літо, але холодний вітер нагнав дощових хмар, з яких посипалася дрібна мряка, тому я радів, що під кольчугою на мені ще шкірянка. Гільда змастила мої браслети лоєм зі свіжознятих шкур, і жир уберігав метал від іржі. Змастила вона також і мої шолом та клинки.

Ми піднялися на второвану стежину. За кілька миль позаду їхала ще одна група, а у вогкій землі під нами я помітив свіжі сліди копит — свідчення того, що незадовго тут проїздив хтось іще. Те, що доріжку використовують так часто, змусило мене замислитись. К'яртан Жорстокий і Свен Одноокий жили з данини, якою обкладали всіх, хто проїжджає їхніми володіннями; коли ж мандрівник не платив, його грабували, поневолювали або просто вбивали. Напевне, К'яртан із сином знали, що люд об'їздить їхні застави гірським манівцем, тому я мусив пильнувати. А от Болті нічого не боявся, бо цілком довірився мені, й усю дорогу розповідав байки, як К'яртан і Свен збагатилися з торгівлі невольниками.

— Вони беруть усіх — данів та саксів — і продають за море, — сказав він. — Якщо дуже постаратися, раба можна викупити, але ціна буде височенна. — Зиркнувши на отця Віллібальда, додав: — А священників він убиває всіх без розбору.

— Та невже?

— Він не терпить християнських попів і вважає їх чаклунами, тому закопує по пояс у землю й згодовує псам.

— Що він каже? — спитав Віллібальд, відводячи кобилу вбік, щоб Вітнер не покусав її.

— Каже, отче, що К'яртан уб'є вас, коли схопить.

— Уб'є?

— Згодує псам.

— Господи милосердний! — зітхнув святий отець.

Далеко від дому, серед незнайомого північного пейзажу, він був розгублений і геть сумний. А от Гільда мала бадьоріший вигляд. У дев'ятнадцять в неї ще вистачало терпіння зносити життєві негаразди. Походила вона із заможного вессекського роду, який був хоч і не шляхетним, зате мав удосталь володінь, щоб непогано жити. Гільда

була найменшою з восьми дітей, і батько пообіцяв віддати її на службу церкві: мати мало не померла, народжуючи її, тому те, що його жінка вижила, чоловік вважав за милість Господню. Так в одинадцять років Гільду, яку відтоді звали сестрою Гільдегіт, відправили в сіппангамський монастир, де вона, закрита від світу, проводила час серед молитов і пряжі, пряжі й молитов, допоки не прийшли дани й не зробили з неї шльондру.

Вона й досі часом плакала вві сні, і я знав, що то їй сняться приниження, яких вона зазнала; однак вдалині від Вессексу й постійних докорів, що вона не повернулася на службу Божу, їй покращало. Отець Віллібальд якось спробував був насварити їй за те, що вона покинула благочестиве життя, та я застеріг його: коли ще раз почую подібне — він заробить ще одного пупа в пупі, й відтоді піп притих. Гільда з дитячим подивом вбирала все, що бачила навколо. Її бліде обличчя взялося позолотою, що вигідно пасувало до кольору волосся. Вона була розумна жінка, не найрозумніша з усіх, кого я знав, але дуже кмітлива. За своє довге життя я встиг збагнути, що з жінками буває трудно, але є й такі, з якими легко. Так от, легко, як з Гільдою, мені мало з ким було — не в останню чергу тому, що ми з нею дружили. Кохалися також, але без любові, за що її всякчас терзала провина. Вона тримала все в собі й звирялася тільки молитвам. Вдень вона знову сміялась і раділа простим речам, та часом на неї находили темні думи і вона ридала. Дивлячись, як чіпляються за хрест її довгі пальці, я усвідомлював, як боляче Господь терзає їй душу своїми пазурами.

Ось так їдучи серед пагорбів, я зовсім утратив пильність, тому першою вершників помітила Гільда. Їх було дев'ятнадцятеро: більшість у шкіряних латах, троє в кольчугах.

Побачивши, як вони стягують коло, я зрозумів, що нас заганяють у пастку. Стежина тяглася впоперек схилу, що правіше круто сходив до бистрого струмка. Ми могли би втекти в долину, але переслідувачі, котрі вже виїхали на доріжку за нами, будуть швидші. Наближатися вони не спішили: бачили, що ми озброєні, тому битися не хотіли і тільки пильнували, щоб ми продовжували прямувати на північ, до того, що нам заготувала доля.

— Ти не можеш дати їм відсіч? — спитав мене Болті.

— Втринадцятьох проти дев'ятнадцяти? — пхикнув я. — Можу, якщо ті тринадцятеро битимуться, — показав я на чоловіків, яким Болті заплатив за супровід. — Але вони не будуть. Вони годяться для відлякування розбійників, — провадив я, — але розуму не битися з К'яртановими вояками їм не позичати. Якщо накажу їм нападати, вони, скоріш за все, перекинуться на бік противника і з ним розділять твоїх дочок.

— Але... — почав був він, але тут же замовк, побачивши, що чекає на нас попереду.

На місці, де потічок спадав у глибшу долину, розкинувся невіленьний ринок. У більшій долині стояло чимале село, збудоване там, де міст — насправді просто довжелезний валун — перетинав струмок, який я сприйняв за Віір. Посеред селища стояв натовп, і я побачив, що до нього приставлено сторожу. Вершники, котрі їхали за нами, скоротили відстань, проте зупинилися, коли це зробили ми. Я окинув поглядом схил пагорба. Село було занадто далеко, тому я не бачив, чи є там К'яртан зі Свеном, однак припустив, що люди в долині прийшли з Дангольма і що їх привів один з двох дангольмських ватажків. Болті стривожено закректав, але я не звернув на нього уваги.

З півдня в село вели ще дві стежки, тож я здогадався, що вершники контролюють там усі дороги і цілий день перехоплювали мандрівників. Вони заганяли їх у село, а тих, хто не міг сплатити данини, брали в полон.

— Що робитимеш? — перелякано спитався Болті.

— Рятуватиму твою душу, — відказав я, повернувся до однієї з його доньок і попросив чорний полотняний шарф, який вона носила замість пояса.

Вона розв'язала його й віддала мені тремтячою рукою. Я обгорнув його навколо голови, закривши рот, ніс і чоло, а тоді попрохав Гільду зацібнути його шпилькою.

— Що ти робиш? — мало не верескнув Болті.

Відповідати йому я не став, натомість натягнув шолом поверх шарфа. Бокові пластини стали так, що за металом і чорною матерією мого обличчя не було видно зовсім — тільки очі виглядали.

Наполовину витягнувши Подих Змія, аби перевірити, чи легко виходить він із піхов, я вивів Вітнера на кілька кроків уперед.

— Тепер я — Торкільд Прокажений, — звернувся я до Болті. Крізь шарф мій голос звучав глибоко й приглушено.

— Ти — хто? — перепитав він, роззявивши рота.

— Мене звать Торкільд Прокажений, — відповів я. — І ми з тобою поїдемо до них домовлятися.

— Зі мною поїдемо? — кволо промимрив він.

Я спрямував усю нашу ватагу вперед. Група, яка збочила й переслідувала нас, повернулася на південь — либонь, ловити інших подорожніх, котрі намагались обійти К'яртанові застави.

— Я заплатив тобі за охорону! — розпачливо дорікнув мені Болті.

— От я й охороняю, — відказав я.

Його жінка-саксонка завила, як на похороні, тому довелося прицитькати її. За кількасот кроків від села я зупинився і наказав усім, крім Болті, зачекати.

— Далі поїдемо вдвох, — сказав я йому.

— Думаю, буде краще, якщо ти говоритимеш з ними один, — сказав він і тут же вискнув.

А вискнув він, бо я ляснув його коня по огузку так, що той з несподіванки аж скочив.

— Запам'ятай, — продовжив я, порівнявшись із ним, — мене звать Торкільд Прокажений. Якщо ти викажеш моє справжнє ім'я, я вб'ю тебе, твою дружину й синів, а дочок продам у шльондри. То хто я такий?

— Торкільд, — промимрив він.

— Торкільд Прокажений, — поправив я.

Ми були вже в селі. Воно було мале і складалося з приземкуватих кам'яних халуп, критих дерном. По центру його під вартою стояло три-чотири десятки людей; збоку, ближче до мосту, на траві були розставлені стіл і лави. За столом сиділо двоє чоловіків, перед ними — глек елю. Більше я не бачив нічого, однак насправду увагу мою привернула лише одна річ.

Батьків шолом.

Він лежав на столі. Мав закрите забороло, котре, як і вінець, було вкрите сріблом. У металі вирізана вишкірена паща. В дитинстві я часто його розглядав і навіть грався ним, хоча якби батько побачив — дав би добрячого запотиличника. Той шолом був на його голові в день,

коли він загинув під Еофервіком. Раґнар Старший викупив шолом у чоловіка, котрий убив мого батька, а тепер обладунок належав одному з убивць Раґнара.

Це був Свен Одноокий. Він встав, коли ми з Болті наблизились, і мене захлеснули спогади. Я знав Свена ще з дитинства, і хоч тепер він був уже дорослий, я миттю впізнав плескاته, широке обличчя з одним кровожерним оком. Замість другого зяяла зморщена діра. Він був високий, плечистий, довгокосий і широкобородий — джанджуристий молодик у дорогуцкій кольчугі й з двома клинками при поясі: довгим і коротким.

— У нас нові гості, — оголосив він про наше прибуття, затим, показавши на лаву з дальнього кінця столу, додав: — Сідайте, обговоримо справи.

— Сядь із ним, — шепнув я Болті.

Перелякано глипнувши на мене, Болті зліз із коня й посунув до столу. Другий чоловік був смаглявий, чорноволосий і значно старший за Свена. Був у чорній одежі, яка робила його схожим на священника — з тією лиш відмінністю, що на шиї висів срібний молот Тора, а не хрест. На столі перед ним стояла дерев'яна таця, хитромудро поділена на різні відсіки, в яких на сонці виблискували срібні монети. Сівши біля нього, Свен плеснув елю в кубок і штовхнув його до Болті, котрий знову зиркнув на мене, а тоді сів як велено.

— Хто ти? — спитав у нього Свен.

— Болті Еріксон.

Болті довелося повторити це, бо першого разу він назвався занадто тихо.

— Болті Еріксон, — повторив Свен. — А я — Свен К'яртансон, і цією землею володіє мій батько. Чув про К'яртана?

— Так, пане.

Свен усміхнувся:

— Болті, мені здається, ти хотів пройти, не сплативши данини! Невже ти планував не платити нам?

— Ні, пане.

— Звідки ти йдеш?

— З Еофервіка.

— А! Еофервікський купець, ге? Уже третій за сьогодні! А що везеш на конях?

— Нічого, пане.

Свен трохи нахилився вперед, залибився і гучно перднув.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

BOOK2GO
ЕЛЕКТРОННІ КНИГИ

КУПИТИ